

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
EWA POLKOWSKA

KPB.410.004.08.2018

gen. bryg. SG Tomasz Praga
Komendant Główny Straży Granicznej
Al. Niepodległości 100, 02-514 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/037 – Odzyskiwanie mienia pochodzącego z przestępstw

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
nik@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Główna Straży Granicznej, Al. Niepodległości 100, 02-514 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	gen. bryg. SG Tomasz Praga, Komendant Główny Straży Granicznej, od 23 stycznia 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił gen. bryg. SG Marek Łapiński, od 31 grudnia 2015 r. do 22 stycznia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Planowanie i organizacja systemu odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw. Realizacja zadań w zakresie odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw. Współpraca i wymiana informacji z organami ścigania i służbami, w tym na poziomie Unii Europejskiej, w zakresie ujawniania, zabezpieczania i odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw. Realizacja rządowego Programu przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodarczej na lata 2015-2020 w zakresie odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Kontroler	Adam Czugajewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/76/2018 z 9 października 2018 r.

(akta kontroli str.1-2)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie NIK Komendant Główny Straży Granicznej prawidłowo realizował zadania dotyczące zabezpieczeń majątkowych i tymczasowego zajęcia mienia ruchomego.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Rola Straży Granicznej (dalej SG) w postępowaniu zabezpieczającym w ramach postępowania przygotowawczego sprowadza się m.in. do zajęcia mienia ruchomego poprzez dokonywanie tymczasowego zajęcia i wskazania prokuratorowi składników mienia podejrzanego. SG, poza czynnościami procesowymi, z racji przyznanych jej kompetencji ustawowych, prowadzi także działania o charakterze operacyjno-rozpoznawczym. Z uwagi na ograniczenia ustawowe czynności operacyjno-rozpoznawcze prowadzone przez SG oraz szczegółowe formy i zasady prowadzenia tych czynności nie podlegały kontroli NIK

Komendant Główny Straży Granicznej podejmował należyte działania w celu zapewnienia prawidłowej organizacji procesu i realizacji zadań SG w zakresie identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem. Pozytywnie należy ocenić wykorzystanie w tym celu zespołów kryminalnej analizy operacyjnej, a także organizowanie specjalistycznych kursów i szkoleń. Na pozytywną ocenę zasługuje również ustalenie i realizacja zasad zapewniających przepływ informacji oraz współpracę SG z organami ścigania, organami skarbowymi i innymi służbami w przedmiocie objętym kontrolą. NIK pozytywnie ocenia przypisanie odpowiednich zadań oraz udział funkcjonariuszy SG w realizacji Programu przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodarczej na lata 2015-2020 w zakresie odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw.

Jednocześnie w wyniku kontroli stwierdzono, że SG nie wykorzystywała w pełni mechanizmów prawnych pozwalających na skuteczne pozbawianie sprawców przychodów z popełnianych przestępstw. W szczególności zwrócono uwagę na istnienie samoistnej podstawy uzyskiwania informacji w trybie art. 10c ustawy o Straży Granicznej, o czym świadczy fakt, że wszystkie wnioski złożone w kontrolowanym okresie przez SG, w trybie art. 10c ust. 4-5 zostały uwzględnione przez właściwy sąd.

W wyniku kontroli stwierdzono, że dane dotyczące zabezpieczeń majątkowych nie były wprowadzane na bieżąco do Centralnej Bazy Danych Straży Granicznej – moduł CBD EWIDA, przez co informacje zawarte w tym systemie nie odzwierciedlały faktycznej wartości zabezpieczonego mienia. Ustalenia te nie wpłynęły jednak w zasadniczy sposób na sformułowaną ocenę kontrolowanej działalności, ponieważ stwierdzone rozbieżności zostały niezwłocznie skorygowane jeszcze w toku czynności kontrolnych.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie i organizacja procesu odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw w Straży Granicznej

Opis stanu faktycznego

Komendant Główny SG wskazał następujące problemy dotyczące stosowania mechanizmów prawnych pozwalających na skuteczne pozbawianie sprawców mienia pochodzącego z przestępstw lub mającego związek z przestępstwem w zakresie właściwości Straży Granicznej:

1) utrudnienia w korzystaniu z art. 10c ustawy o Straży Granicznej (na podstawie, którego możliwe jest korzystanie z informacji dotyczących umów ubezpieczenia, a w szczególności z przetwarzanych przez zakład ubezpieczeń danych podmiotów, w tym osób, które zawarły umowę ubezpieczenia, a także przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi), ponieważ brak jest analogicznych przepisów w ustawach podmiotów dysponujących takimi informacjami, tj. w ustawach: z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, z 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, z 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, z 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji podatników i płatników, z 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej;

2) brak uregulowań - zarówno w ustawie o SG, jak i w ordynacji podatkowej - pozwalających SG na uzyskiwanie danych, o których mowa w art. 299 ordynacji podatkowej, tj. informacji zawartych w aktach spraw podatkowych.

W ocenie Komendanta stosowne zmiany ustawowe mogłyby usprawnić proces wykrywczy i ściganie przestępców oraz ustalanie składników majątkowych pochodzących z przestępstwa i ewentualną późniejszą ich konfiskatę.

Pismami z 9 stycznia i 18 lipca 2017 r., skierowanymi odpowiednio do Dyrektora Departamentu Spraw Międzynarodowych i Dyrektora Departamentu Prawnego MSWiA, Dyrektor Biura Prawnego KGSG zgłosił potrzebę wprowadzenia następujących zmian w obowiązujących przepisach:

1) w ustawie z 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych zaproponowano dodanie punktu 12a w art. 9f ust. 1 w brzmieniu:

12a) Straży Granicznej – jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia popełnieniu przestępstwa, jego wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonym w art. 10c ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2365 z późn. zm.);

2) w ustawie z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe zaproponowano dodanie:

- w art. 104 po ust. 4a ust. 4b w brzmieniu: *4b. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio w przypadku udzielenia informacji Straży Granicznej na podstawie art. 10c ustawy z 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2365 z późn. zm.);*

- w art. 105 w ust. 1 w pkt 2 po lit. za lit. zb w brzmieniu: *zb) Straży Granicznej – jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia popełnieniu przestępstwa, jego wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonym w art. 10c ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2017 poz. 2365 z późn. zm.).*

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

3) w ustawie z 26 października 2000 r. o giełdach towarowych zaproponowano dodanie w art. 54 w ust. 1 po pkt 7b pkt 7c w brzmieniu: *7c) Straży Granicznej – jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia popełnieniu przestępstwa, jego wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonym w art. 10c ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2017 poz. 2365 z późn. zm.).*

4) w ustawie z 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi dodanie w art. 149 po pkt 8c pkt 8d w brzmieniu: *8d) Straży Granicznej – jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia popełnieniu przestępstwa, jego wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonym w art. 10c ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2365 z późn. zm.).*

5) w ustawie z 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej dodanie w art. 35 w ust. 2 po pkt 2a pkt 2b w brzmieniu: *2b) Straży Granicznej o ile są niezbędne w toczącym się postępowaniu lub na potrzeby wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, na zasadach i w trybie określonym w art. 10c ustawy z dnia*

12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2017 poz. 2365 z późn. zm.);

6) w ustawie z 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji podatników i płatników nadanie art. 15 w ust. 2 pkt 1 brzmienia: *1) sądom, prokuratorom, organom podatkowym, organom celnym, przedstawicielom Najwyższej Izby Kontroli, Policji, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Żandarmerii Wojskowej – w związku z prowadzonym postępowaniem.*

W opracowanej z udziałem przedstawicieli Straży Granicznej „Metodyce zabezpieczeń majątkowych”⁴ brak jest informacji o uprawnieniach Straży Granicznej (i innych służb) wynikających z art. 299 § 1 w zw. z art. 298 pkt 5 i 5b Ordynacji podatkowej. „Metodyka” zawiera informacje o możliwości skorzystania przez Straż Graniczną z art. 10c ustawy o Straży Granicznej. „Metodyka” nie wspomina o ograniczeniach w korzystaniu z tego przepisu ze względu na brak zapisania uprawnień Straży Granicznej w ustawach regulujących działalność podmiotów posiadających pożądane informacje.

W ramach priorytetu nr 12 Programu⁵ dotyczącego oceny skuteczności struktur organizacyjnych dedykowanych przeciwdziałaniu i zwalczaniu przestępczości gospodarczej, w szczególności w odniesieniu do przestępstw skarbowych, wraz z przygotowaniem propozycji ewentualnych zmian legislacyjnych przeprowadzono ocenę, która nie wykazała potrzeby zmiany struktury organizacyjnej pionu operacyjno-śledczego SG, a jedynie potrzebę ukompletowania nieobsadzonych etatów.

W ramach realizacji ww. zadania priorytetu nr 12 Programu przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodarczej na lata 2015-2020 Zastępca Komendanta Głównego SG przedstawił rekomendacje dotyczące zmiany obowiązujących przepisów, szerszego korzystania z możliwości, jakie daje art. 232a § 2 kodeksu postępowania karnego oraz wypracowania modelu wspólnych szkoleń dla służb i organów realizujących zadania dotyczące zwalczania przestępczości gospodarczej wraz z Prokuratorami nadzorującymi takie postępowania.

⁴ Przedstawiciele ZOŚ KGSG brali udział w pracach Zespołu zadaniowego ds. opracowania metodyki postępowania w związku z zabezpieczeniami majątkowymi w ramach Międzyresortowego Zespołu ds. Koordynacji, Wdrażania, Monitorowania i Ewaluacji „Programu Przeciwdziałania i Zwalczania Przestępczości Gospodarczej na lata 2015-2020”. Efektem tych prac było opracowanie przedmiotowej „Metodyki”.

⁵ Program przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodarczej na lata 2015-2020 (dalej: Program);

Czynności związane z zabezpieczaniem oraz ujawnianiem mienia pochodzącego z przestępstw były monitorowane i oceniane w ramach nadzoru służbowego przez bezpośrednich przełożonych funkcjonariuszy pionu operacyjno-śledczego (OSG i PSG) wykonujących takie czynności. W oddziałach SG nadzór merytoryczny nad wykonywaniem czynności operacyjno-śledczych sprawował Wydział Operacyjno-Śledczy. W ramach sprawowanego przez ZOŚ KGSG nadzoru merytorycznego nad pracą operacyjno-śledczą scentralizowano wymianę informacji z GIIF i Wydziałem Odzyskiwania Mienia BK KGP, tj. Wydział I ZOŚ KGSG po otrzymaniu wniosku z oddziału SG weryfikował go pod względem zasadności i prawidłowości skierowania. Nie powstały przepisy wewnętrzne regulujące kwestię monitorowania i oceny problematyki ujawniania i zabezpieczania mienia pochodzącego z przestępstw.

(dowód: akta kontroli str. 5-216)

W latach 2016-2018 na 6 428 postępowań prowadzonych w sprawach gospodarczych i skarbowych Straż Graniczna skierowała jedynie cztery zapytania w trybie art. 10c ustawy o Straży Granicznej. W trakcie kontroli nie stwierdzono jednak utrudnień i odmów wynikających z oceny przesłanek do skorzystania przez SG z omawianych uprawnień, wszystkie wspomniane wyżej wnioski zostały przez sądy uwzględnione w całości.

W wyniku nowelizacji Ordynacji podatkowej w art. 298 pkt 5 (od 1 marca 2017 r. – Dz. U. 2016 poz. 1948) i 5b (od 27 kwietnia 2017 r. – Dz. U. 2017 poz. 768) Straż Graniczna uzyskała prawo dostępu do akt spraw podatkowych. W latach 2017-2018 Straż Graniczna na 4116 postępowań prowadzonych w sprawach gospodarczych i skarbowych skierowała samodzielnie zapytania w tym trybie jedynie 33 razy (41 wniosków skierowano za pośrednictwem prokuratora).

(akta kontroli str. 5-20, 46-62, 95-216)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia planowanie i organizację systemu odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw. Jednocześnie w wyniku kontroli stwierdzono, że SG nie wykorzystywała w pełni mechanizmów prawnych pozwalających na skuteczne pozbawianie sprawców przychodów z popełnianych przestępstw, w szczególności w zakresie uzyskiwania informacji w trybie art. 10c ustawy o Straży Granicznej.

OBSZAR

2. Realizacja przez Straż Graniczną zadań w zakresie odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw

Opis stanu faktycznego

Ujawnianie i zabezpieczanie mienia pochodzącego z przestępstw realizowane było przez pion operacyjno-śledczy Straży Granicznej w ramach zadań dotyczących zwalczania przestępczości. Nie zostały wyodrębniane środki finansowe przeznaczone na realizację zadań związanych z ujawnieniem i zabezpieczeniem mienia. W kontrolowanym okresie SG nie otrzymała środków finansowych na realizację priorytetów 15-17 w ramach „Programu przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodarczej na lata 2015-2020.

Zakres gromadzonych w prowadzonym w Straży Granicznej systemie CBD EWIDA danych dotyczących zabezpieczenia majątkowego i tymczasowego zajęcia obejmował następujące dane: rodzaj majątku, przedmiot zabezpieczenia/zajęcia, wartość, podstawa prawna (291/295 kpk), poczet (grzywna, przepadek, nawiązka, świadczenie pieniężne, obowiązek naprawienia szkody, zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, zajęcie rachunku bankowego), data zabezpieczenia/zajęcia, funkcjonariusz dokonujący zajęcia. Dane dostępne były w zakładce „Powiązanie osoby z przestępstwem” w podzakładce „Zabezpieczenie majątkowe”. System pozwalał na wygenerowanie następujących gotowych szablonów raportów: osoby

podejrzane, podjęte sprawy o wykroczenie, wszczęte postępowania, zabezpieczone wyroby akcyzowe, narkotyki, prowadzone RSD, wszczęte SEO, zabezpieczenia majątkowe, zakończone RSOW. Możliwe jest również wygenerowanie raportów RSD (dochodzenia/śledztwa), RSOW (wykroczenia), RCS (czynności sprawdzające), sprawy wszczęte, sprawy zakończone, narkotyki, zabytki, własność intelektualna. Istnieje możliwość indywidualnej modyfikacji zakresu raportów oraz możliwość szczegółowej kwerendy danych m. in. z wykorzystaniem zapytań SQL. Raport „zabezpieczenie majątkowe” obejmował następujące filtry danych: data/okres, oddział SG, placówka SG, kwalifikacja prawna, data zarzutu, data zastosowania zabezpieczenia. Wynik raportowania obejmował: liczbę porządkową, nr RSD, datę wszczęcia postępowania, rodzaj postępowania, ID osoby, obywatelstwo, kwalifikację prawną, datę zabezpieczenia, przedmiot zabezpieczenia, wartość zabezpieczenia, podstawę prawną zabezpieczenia, inne środki, inne uwagi, oddział SG, lokalizację (placówkę SG), odcinek granicy. Podstawowymi identyfikatorami były numer RSD i ID osoby. Sortowanie danych było możliwe z użyciem programów zewnętrznych, np. Excel, dBase. Możliwe jest eksportowanie danych m. in. do formatów kompatybilnych z: Word, Excel, Power Point, Acrobat. Istniała możliwość wydrukowania danych bezpośrednio z systemu. Standardowo nie było możliwe wygenerowanie wyodrębnionych danych o wartości zabezpieczonego mienia w zależności od sposobu zakończenia postępowania, natomiast w rekordach były zapisane dane o podstawie prawnej postanowienia o zakończeniu postępowania. Dane o aktualnym stanie sprawy wprowadzane były na podstawie dostępnego słownika obejmującego 42 pozycje do jednokrotnego wyboru. W systemie CBD EWIDA w formularzu „Zabezpieczenie majątkowe” wprowadzane były zarówno informacje dotyczące postanowień prokuratury oraz informacje dotyczące postanowień o tymczasowym zajęciu mienia ruchomego. Dane gromadzone były w podziale według podstawy prawnej zabezpieczenia, tzn. w podziale na przypadki dotyczące postanowienia prokuratora/sądu oraz tymczasowego zajęcia mienia ruchomego. Informacje dotyczące zabezpieczenia majątkowego i tymczasowego zajęcia mienia ruchomego gromadzone były w „module RSD” systemu CBD EWIDA przy wykorzystaniu formularza „Zabezpieczenie majątkowe”.

W systemie CBD EWIDA wartości ujawnionych towarów pochodzących z przestępstwa dotyczyły tylko kategorii towarów: „akcyza”, „narkotyki”, „własność intelektualna”, natomiast nie obejmują innych przedmiotów pochodzących z przestępstwa, a objętych zabezpieczeniem majątkowym, np. pojazdów czy pieniędzy. Dane o przedmiotach kategorii innych niż „akcyza”, „narkotyki”, „własność intelektualna” i ich wartości gromadzone są w formularzu „zabezpieczenie majątkowe”, o ile przedmioty takie zostały objęte zabezpieczeniem.

W systemie CBD EWIDA nie były gromadzone dane o wartości szkód majątkowych wyrządzonych przestępstwami w danej sprawie.

W polu „poczet” w CBD EWIDA, nie wszystkie wartości ze słownika odpowiadały wymienionym w katalogu podstawom prawnym zastosowania zabezpieczenia określonym

w art. 291 § 1 pkt 1-5 i § 3 k.p.k. W toku kontroli dostosowano wartości słownikowe pola „poczet” w systemie CBD EWIDA, zgodnie z brzmieniem ww. przepisów.

W poszczególnych latach 2016-2018 wartość ujawnionych towarów pochodzących z przestępstw wyniosła odpowiednio 233.171,6 tys. zł, 171.308,4 tys. zł i 159.668,5 tys. zł.

W latach 2016-2018 wartość mienia zabezpieczonego w danym roku spadła z 23,2 mln zł do 9,3 mln, wartość ujawnionych w danym roku towarów

pochodzących z przestępstw spadła z 233 mln zł do 159 mln zł, a liczba podejrzanych w danym roku spadła z 6719 do 5844. Na pytanie o przyczyny powyższej tendencji Komendant wyjaśnił:

Ilość mienia zabezpieczanego w poszczególnych latach może wynikać z kilku czynników. Natomiast w głównej mierze będzie zależać od skali jednorazowych zabezpieczeń, które w danym roku będą albo podwyższały, albo obniżały wskaźniki w tym obszarze. W szczególności będzie to zależało od wielkości majątku, jakim dysponował podejrzany. Poniższe dwa przykłady największych zabezpieczeń w roku 2016 i 2017.

W 2016 r. w ramach jednego postępowania przygotowawczego RSD 413/2013/2, funkcjonariusze Podlaskiego OSG dokonali zabezpieczenia 12 nieruchomości na kwotę 15 543 000 zł., co zdecydowanie miało wpływ na wartość wskaźnika w tym obszarze.

Natomiast w 2017 r. największym jednostkowym wynikiem było zabezpieczenie przez funkcjonariuszy Bieszczadzkiego OSG w ramach postępowania przygotowawczego RSD 1503/2016/4 środków finansowych na rachunku bankowym w kwocie 3 000 000 zł.

Również malejąca liczba podejrzanych w latach 2016-2018 może wynikać z wielu przyczyn, w szczególności ze zmiany systemów uszczelniania granic UE/Schengen, zmiany systemów prawnych obowiązujących w poszczególnych krajach, zmian prawnych regulujących wjazd i pobyt na terytorium danego państwa, czynników ekonomicznych mających wpływ na status finansowy obywateli, jak również ze zmian w sposobach działania grup przestępczych np. przenoszenia działalności poza granice RP, czy też zmiany szlaków przemytu.

Liczba postępowań wszczętych na podstawie spraw ewidencji operacyjnej (SEO) w latach 2016-2018 wynosiła odpowiednio: 1917, 1925 i 1584, a wartość zabezpieczonego mienia w tych sprawach odpowiednio: 717,8 tys. zł, 858 tys. zł i 639,5 tys. zł.

Koszty postępowań w sprawach zakończonych w latach 2016-2018 w relacji do wartości zabezpieczonego w tych sprawach mienia wyniosły odpowiednio: 490,6 tys. zł (2,1%), 410,5 tys. zł (2,4%), 398,4 tys. zł (4,3%).

Koszty postępowania obliczane były w oparciu o zasady ogólne określone w dziale XIV, rozdz. 68 Kodeksu postępowania karnego, na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym oraz na podstawie dowodów księgowych (m.in. faktur) na podstawie realnie ponoszonych kosztów (np. koszty ekspertyz, opinii, tłumaczeń).

W każdym roku, w budżecie OSG planowane były środki na wydatki związane z tłumaczeniami i ekspertyzami - opiniami, jako dwie odrębne pozycje w budżecie. Faktycznej płatności dokonywały komórki finansowe, które w związku z tym prowadziły dokumentację księgową.

Sposób obliczania kosztów za przechowywanie zajętych przedmiotów określają przepisy § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym, jako ryczałt za przechowanie przedmiotów zajętych w postępowaniu karnymi złożonych w składnicy organów prowadzących postępowanie w wysokości 40 zł. W przypadku, gdy przechowanie obejmuje przedmioty zajęte u kilku oskarżonych, ryczałt, o którym mowa w ust. 1, pobiera się w wysokości 20 zł za każdego oskarżonego. Dane o kosztach postępowania (w tym kosztach przechowywania i sprzedaży) przetwarzane są w systemie CBD EWIDA, w zakładce „Rozliczenie wydatków”.

(dowód: akta kontroli str. 5-216)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono, że dane dotyczące zabezpieczeń majątkowych nie były wprowadzane na bieżąco do Centralnej Bazy Danych SG moduł CBD EWIDA, przez co nie odzwierciedlały faktycznej wartości zabezpieczonego mienia. W trakcie kontroli wykazana w CBD EWIDA wartość mienia zabezpieczonego w 2017 r. została skorygowana z kwoty 10.099.768,75 zł do kwoty 17.025.138,06 zł. W odniesieniu do dokonanej zmiany danych Komendant wyjaśnił: *Rozbieżności pomiędzy danymi o wartości zabezpieczonego mienia w generowanych raportach za 2017 rok wynikają z dokonywanych przez funkcjonariuszy jednostek organizacyjnych Straży Granicznej bieżących uzupełnień oraz poprawek ww. danych w systemie CBD EWIDA. Powyższe korekty mogą być wynikiem sprawowanego nad jakością i rzetelnością wprowadzanych danych nadzoru przez bezpośrednich przełożonych na szczeblu Oddziałów SG oraz ZOŚ KGSG. Wprowadzenie błędnych informacji do systemu, które w ocenie wprowadzającego należy usunąć bądź zmienić, powinny zostać skorygowane w ciągu 5 dni roboczych, licząc od dnia uzyskania danych podlegających rejestracji, zgłoszeniu informacji, zmianie lub uzupełnieniu*.

(akta kontroli str. 5-20, 36-39, 46-57, 207-216)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Straż Graniczną zadań w przedmiocie odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw. NIK zwraca jednocześnie uwagę na długotrwałe (od 2017 r. do listopada 2018 r.) wykazywanie w systemie CBD EWIDA nierzetelnych, bo zaniżonych o prawie 7 mln zł (40%) danych o wartości zabezpieczonego mienia. Ustalenia te nie wpływają jednak na ocenę badanego obszaru, ponieważ w trakcie czynności kontrolnych dokonano korekty nierzetelnych danych.

OBSZAR

3. Współpraca Straży Granicznej z organami ścigania i służbami w zakresie odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw

Opis stanu
faktycznego

Międzynarodowa wymiana informacji dotyczących odzyskiwania mienia realizowana była wyłącznie za pośrednictwem Wydziału Odzyskiwania Mienia Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji, który pełni rolę Krajowego Biura Odzyskiwania Mienia. Straż Graniczna nie kierowała wniosków o międzynarodową wymianę informacji lub ustalenie składników majątkowych za pośrednictwem Generalnego Inspektora Informacji Finansowej. Wnioski takie kierowane były za pośrednictwem WOM BK KGP.

SG nie posiadała odrębnych baz danych (rejestrów), w których gromadzone były informacje dotyczące wartości mienia odzyskanego w związku z informacjami przekazanymi przez państwa członkowskie UE oraz państwa trzecie. Baza, w której gromadzone były łącznie wszystkie dane związane z dokonanym zabezpieczeniem w ramach prowadzonych postępowań przygotowawczych, bez względu na źródło uzyskania informacji, nie umożliwia przeprowadzenia stosownej kwerendy.

Wymiana informacji z innymi służbami i podmiotami w celu wykrywania i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem prowadzona była przez SG na podstawie ustawy z 16 września 2011 r. o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2011 r. Nr. 230, poz. 1371) oraz ustawy z 1 marca 2018 r.

o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z dnia 12 kwietnia 2018 r.).

Współpraca SG i wymiana informacji z właściwymi służbami/institucjami odbywała się na podstawie porozumień:

- z 15 września 2009 r. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Finansów i Ministra Sprawiedliwości w sprawie współpracy w wykrywaniu i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem w zakresie zadań krajowego Biura ds. Odzyskiwania Mienia;

- nr 14 z dnia 17 lutego 2014 r. pomiędzy Generalnym Inspektorem Kontroli Skarbowej, Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej, Szefem Służby Celnej, Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Komendantem Głównym, Policji o współdziałaniu w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej z obszaru relacji handlowych i finansowych między Rzeczpospolitą Polką a krajami azjatyckimi;

- nr 35 z dnia 24 listopada 2017 r. między Szefem Krajowej Administracji Skarbowej a Komendantem Głównym Straży Granicznej w sprawie współdziałania Krajowej Administracji Skarbowej i Straży Granicznej.

Na podstawie powyższych porozumień prowadzona była wymiana informacji i współpraca w obszarze zwalczania przestępczości zorganizowanej w celu zebrania materiału dowodowego pozwalającego na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej osób popełniających przestępstwa, jak również ustalenie składników majątkowych, które mogą pochodzić z nielegalnych bądź nieujawnionych źródeł.

W konkretnych sprawach współpraca z innymi służbami odbywała się poprzez bieżącą wymianę informacji lub powoływanie wspólnych zespołów koordynacyjnych w oparciu o podpisane przez poszczególnych szefów służb porozumienia. Współpraca taka, zarówno na szczeblu centralnym, jak i lokalnym, realizowana była w formule, którą przewidywały konkretne porozumienia. Dokumentacja dotycząca takiej współpracy znajduje się w sprawach ewidencji operacyjnej, w której prowadzone było współdziałanie lub wymiana informacji.

Na podstawie §1 pkt 10 regulaminu KG SG Zarząd Operacyjno-Śledczego był komórką SG właściwą do współpracy w zakresie wymiany informacji kryminalnych z organami administracji rządowej, jednostkami samorządu terytorialnego, a także innymi instytucjami oraz oficerami łącznikowymi, organami i instytucjami innych państw, a także instytucjami międzynarodowymi.

Wymiana informacji w zakresie ustalania składników majątkowych sprawców przestępstw zlokalizowanych poza granicami kraju odbywała się za pośrednictwem Krajowego Biura ds. Odzyskiwania Mienia w Komendzie Głównej Policji. Współpracę między Strażą Graniczną a BOM KGP regulowało porozumienie z 15 września 2009 r. pomiędzy MSWiA, Ministrem Finansów i Ministrem Sprawiedliwości w sprawie współpracy w wykorzystaniu i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem w zakresie zadań KBOM. Wymiana informacji z Europolem odbywała się na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 z 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), porozumienie nr 27 Komendanta Głównego Policji i Komendanta Głównego SG z 20 października 2008 r. w sprawie zasad i warunków udziału SG we współpracy prowadzonej przez KGP w ramach Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej – Interpol oraz w ramach Europejskiego Urzędu Policji – Europol oraz Aneks nr 1 z 28 lutego 2012 r. do porozumienia Komendanta Głównego Policji i Komendanta Głównego SG z 20 października 2008 r. w sprawie zasad i warunków udziału SG we współpracy prowadzonej przez KGP w ramach

Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej – Interpol oraz w ramach Europejskiego Urzędu Policji – Europol.

Informacje wymieniane były w ramach Pliku analitycznego Europolu dotyczącego składników majątkowych i odzyskiwania mienia (FP Asset Recovery), którego zakres określony został w Operational Analysis Projects – portfolio (opis analitycznych plików Europolu) – dokument KG-OS-Z-220/17.

Wymiana informacji z partnerami zagranicznymi (kraje UE oraz Albania, Australia, Czarnogóra, Islandia, Kanada, Kolumbia, Lichtenstein, Macedonia, Mołdawia, Monako, Norwegia, Serbia, Szwajcaria, USA) prowadzona była przy wykorzystaniu systemu Secure Information Exchange Network Application (SIENA).

Wnioski dotyczące ustalania składników majątkowych osób podejrzanych poza granicami RP kierowane są do WOM BK KGP za pośrednictwem ZOŚ KGSG na zasadach ogólnych w formie pisemnej, a następnie dołączane są do teczek konkretnej sprawy ewidencji operacyjnej (rejestracja w zależności od klauzuli w dziennikach w kancelarii tajnej lub jawnej). Niezależnie od klauzuli wniosku, całość materiałów danej sprawy operacyjnej jest niejawna i znajduje się w kancelarii tajnej. ZOŚ KGSG nie wykonuje duplikatów pism, natomiast otrzymana z KGP odpowiedź przesyłana jest do OSG, w zależności od klauzuli, faxem lub szyfrofaxem i dołączona do całości materiałów sprawy.

Straż Graniczna nie prowadziła odrębnej ewidencji dotyczącej wymiany informacji pomiędzy instytucjami krajowymi w celu wykrywania i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem. Korespondencja dotycząca ustalania składników majątkowych prowadzona była na zasadach ogólnych w formie pisemnej i rejestrowana w dziennikach w kancelarii tajnej lub jawnej - w zależności od klauzuli dokumentu.

W 2017 r. SG uzyskała zgodę na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych, w trybie określonym w art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2018 r. poz. 1916) poprzez dostęp online. Dostęp do tych danych posiadało 50 funkcjonariuszy.

Aplikacja Elektroniczny System Odzyskiwania Mienia nie została wdrożona w Straży Granicznej, w związku, z czym Komendant nie był w stanie ocenić potencjalnego wpływu jej wdrożenia na wykrywanie i odzyskiwanie mienia pochodzącego z przestępstw.

16 czerwca 2004 r. Komendant Główny Straży Granicznej podpisał z Generalnym Inspektorem Kontroli Skarbowej porozumienie nr 7, a w dniu 7 maja 2010 r. porozumienie nr 12 z Szefem Służby Celnej, w sprawie współdziałania.

Współdziałanie Straży Granicznej z innymi służbami nie obejmowało odrębnie elementu mającego na celu tylko i wyłącznie wykrywanie i identyfikację korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem. W zależności od sytuacji operacyjnej i planowanego współdziałania z innymi służbami, wymiana informacji odbywała się na bieżąco lub przez powoływane wspólne zespoły koordynacyjne, w oparciu o stosowne postanowienia porozumień zawartych głównie z Policją i Krajową Administracją Skarbową. Współpraca taka mogła być realizowana zarówno na szczeblu centralnym, jak i lokalnym, zgodnie z treścią poszczególnych porozumień. Współdziałanie takie dotyczyło całokształtu realizowanych przedsięwzięć operacyjno-śledczych, łącznie z realizacją procesową konkretnej sprawy. W takiej sytuacji organizowane były działania wspólnymi siłami obu współpracujących służb (np. zatrzymania osób, zabezpieczenia nielegalnych fabryk itp.), każda strona realizowała zadania w ramach własnych kompetencji, wzajemnie uzupełniając proces wykrywczy o ustalenia w oparciu o posiadane

uprawnienia, środki i gromadzone dane. W kontrolowanym okresie Oddziały SG powołały wspólnie z KAS łącznie 50 zespołów koordynacyjnych. Nie powoływano wspólnych zespołów na szczeblu centralnym.

W ramach realizacji porozumienia w sprawie współpracy rozpoznawania, zapobiegania oraz zwalczania przestępczości oraz zagrożeń występujących na rynku finansowym z dnia 10 grudnia 2010 r. z Przewodniczącym Komisji Nadzoru Finansowego, funkcjonariusze SG uczestniczyli w seminariach prowadzonych przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego w ramach projektu Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku – CEDUR: „Bezpieczeństwo teleinformatyczne, cyberprzestępczość”, „Zagrożenia związane z kryptowalutami”, „System przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu w instytucjach finansowych (AML/CTF) – doświadczenia nadzoru finansowego. Omówienie działalności inspekcyjnej KNF dotyczącej przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz wskazanie możliwości wykorzystania informacji zbieranych w ramach systemu AML/CFT na potrzeby spraw prowadzonych przez wymiar sprawiedliwości i organy ścigania”

W ramach Porozumienia nr 14 z 17 lutego 2014 r. pomiędzy Generalnym Inspektorem Kontroli Skarbowej, Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej, Szefem Służby Celnej, Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Komendantem Głównym, Policji o współdziałaniu w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej z obszaru relacji handlowych i finansowych między Rzeczpospolitą Polską a krajami azjatyckimi, Straż Graniczna uczestniczyła w spotkaniach mających na celu skoordynowanie przedsięwzięć prowadzonych przez poszczególne służby. Właściwe komórki SG uczestniczyły także w doraźnie planowanych działaniach, m.in. w miejscowości Wólka Kosowska.

(dowód: akta kontroli str. 5-216)

Stwierdzone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA	NIK pozytywnie ocenia współpracę Straży Granicznej z organami ścigania i służbami w przedmiocie odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw.

OBSZAR

4. Stan realizacji Programu przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodarczej na lata 2015-2020 w zakresie odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw

Opis stanu
faktycznego

Straż Graniczna, jako „podmiot wiodący” została wskazana w realizacji jednego priorytetu nr 12 „Przeprowadzenie oceny skuteczności struktur organizacyjnych dedykowanych przeciwdziałaniu i zwalczaniu przestępczości gospodarczej, w szczególności w odniesieniu do przestępstw skarbowych, wraz z przygotowaniem propozycji ewentualnych zmian legislacyjnych w niniejszym zakresie”.

Informacje dotyczące realizacji priorytetu zostały przesłane do MSWiA 1 lutego 2017 r. za pismem nr Fax-KG-OŚ-266/II/EP/17. Przeprowadzona analiza nie wykazała potrzeby zmiany struktury organizacyjnej pionu operacyjno-śledczego SG, a jedynie potrzebę ukompletowania nieobsadzonych etatów. Zastępca Komendanta Głównego SG przedstawił rekomendacje dotyczące zmiany obowiązujących przepisów, szerszego korzystania z możliwości, jakie daje art. 232a § 2 kodeksu postępowania karnego oraz wypracowania modelu wspólnych szkoleń dla służb i organów realizujących zadania w zakresie zwalczania przestępczości gospodarczej wraz z prokuratorami nadzorującymi takie postępowania.

W priorytetach nr 6, 10, 11, 23 SG była wskazana, jako podmiot współdziałający. W ramach Międzyresortowego Zespołu ds. Koordynacji, Wdrażania Monitorowania i Ewaluacji „Programu Przeciwdziałania i Zwalczania Przeszeczności Gospodarczej na lata 2015-2020” Straż Graniczna brała udział w 3 zespołach zadaniowych:

1) Zespół zadaniowy ds. opracowania metodyki postępowania w związku z zabezpieczeniami majątkowymi (pod przewodnictwem Prokuratury Krajowej). W ramach prac przedmiotowego Zespołu opracowano „Metodykę Zabezpieczeń Majątkowych” (podręcznik), która została zaimplementowana do wykorzystania służbowego w pracy operacyjno-śledczej w Straży Granicznej. Aktualnie Zespół opracowuje propozycje niezbędnych zmian legislacyjnych, w tym ujednolicenia uprawnień poszczególnych służb zajmujących się przeszecznością gospodarczą. W pracach zespołu udział bierze dwóch funkcjonariuszy ZOŚ KGSG.

2) Zespół zadaniowy ds. przeszeczności podatkowej (pod przewodnictwem Ministerstwa Finansów), którego celem jest wypracowanie mechanizmów pozwalających na ograniczenie sfer nielegalnej działalności w zakresie przeszeczności podatkowej, poprzez utrudnianie działania sprawcom lub zmniejszanie opłacalności tego rodzaju czynów. W pracach zespołu bierze udział jeden lub dwóch funkcjonariuszy ZOŚ KGSG. Ponadto jednym z zadań postawionych przed zespołem jest stworzenie aplikacji zawierającej informacje dotyczące „zmapowania i bieżącej aktualizacji zagrożenia przeszecznością podatkową, szczególnie w zakresie przeszeczności VAT-owskiej i akcyzowej”. Aplikacja mapowa będzie umożliwiała tworzenie różnych zasobów danych w postaci np. map, diagramów, obiektów, zestawów i tabel, dzięki którym możliwe będzie przeprowadzenie analizy danych w ujęciu statystycznym, przestrzennym na wybranym terenie i określonym interwale czasowym. W tym celu, w najbliższym czasie powołany zostanie dodatkowy zespół interdyscyplinarny, który będzie odpowiadał za opracowanie i wdrożenie przedmiotowej aplikacji w służbach podległych MF i MSWiA. Do prac zostanie wyznaczonych dwóch funkcjonariuszy ZOŚ KGG (1 z Wydziału do walki z Przeszecznością Zorganizowaną ZOŚ KGSG i 1 analityk kryminalny) oraz dwóch funkcjonariuszy z Biura Łączności i Informatyki KGSG.

3) Zespół zadaniowy ds. stworzenia jednolitego systemu ewidencji zabezpieczonego mienia i systemu zarządzania zabezpieczonym mieniem (pod przewodnictwem Prokuratury Krajowej), którego zadaniem jest stworzenie funkcjonalnego systemu związanego z zabezpieczeniem i ewidencją zabezpieczonego mienia opartego o bazy danych gromadzonych w systemie informatycznym Prokuratury „LIBRA”. Powyższe prace dotyczą stworzenia w Prokuraturze jednolitego systemu ewidencji dochodzeniowo-śledczej obejmującej dane z postępowań przygotowawczych prowadzonych przez organy Prokuratury, w tym danych dotyczących zabezpieczonego mienia pochodzącego z przeszeczstw. W konsultacjach, w ramach zespołu, uczestniczyło 2 funkcjonariuszy ZOŚ KGSG.

Podmiotem wiodącym w realizacji priorytetu nr 1 polegającego na stworzeniu jednolitych kryteriów i metodyki szacowania stwierdzonych strat poniesionych przez budżet państwa w wyniku przeszeczności gospodarczej jest Ministerstwo Finansów. Do chwili zakończenia kontroli MF nie przekazało do Straży Granicznej żadnego dokumentu związanego z Metodyką szacowania strat w odniesieniu do poszczególnych podatków.

Realizacja priorytetu 11 polegająca na analizie luk prawnych i organizacyjnych w zakresie zwalczania przeszeczności VAT-owskiej i akcyzowej wykonana została przez podmioty wiodące tj. MF i KAS. Podczas posiedzenia Zespołu zadaniowego ds. przeszeczności podatkowej 29 października 2018 r. przedstawiciel MF poinformował, że zadania 1-6 realizowane w ramach powyższego priorytetu należy

uznać za zakończone. Zadanie 7 uznane zostało za zadanie o charakterze ciągłym ukierunkowanym na identyfikację nowych przestępczych mechanizmów działania.

Podmiotem wiodącym w realizacji priorytetu nr 25 polegającym na przeprowadzeniu Analizy przepisów oraz dotychczasowej praktyki współpracy pomiędzy organami ścigania i kontroli skarbowej (na poziomie operacyjnym i wykonawczym) pod kątem usprawnienia współpracy był Szef KAS oraz stworzony w tym celu zespół zadaniowy. 20 lutego 2018 roku Ministerstwo Finansów zwróciło się do Komendy Głównej Straży Granicznej (pismo nr 422/18) o ocenę dotychczasowych regulacji prawnych normujących dostęp do baz danych i wymianę informacji między poszczególnymi służbami i instytucjami w zakresie zwalczania przestępczości gospodarczej, propozycje zmian w przepisach prawa oraz ewentualne propozycje koncepcji organizacyjnych, które mogłyby ułatwić wymianę informacji. W dniu 14.03.2018 r. Zastępca Dyrektora ZOŚ KGSG w piśmie nr FAX KG-OŚ-554//MS/2018 poinformował MF, że Straż Graniczna w obszarze wymiany informacji między służbami i organami zajmującymi się zwalczaniem przestępczości gospodarczej nie identyfikuje szczególnych problemów. Jednocześnie, w wyżej wymienionym piśmie, w celu zwiększenia efektywności wymiany informacji zarekomendowano udostępnienie SG bezpośredniego dostępu do baz danych administrowanych przez KAS zawierających dane istotne dla procesu wykrywczego i dowodowego oraz stworzenie w jednostkach terenowych SG stanowisk dostępowych do określonych baz danych. Ponadto, w związku z uprawnieniami formacji określonymi w art. 10c ustawy o Straży Granicznej, tj. uprawnieniami pozwalających na korzystanie z informacji dotyczących umów ubezpieczenia, a w szczególności z przetwarzanych przez zakłady ubezpieczeń danych podmiotów, w tym osób, które zawarły umowę ubezpieczenia, a także przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, za niezbędne uznano wprowadzenie zmian legislacyjnych polegających na dopisaniu Straży Granicznej do grupy podmiotów upoważnionych do otrzymywania określonych informacji: w ustawie z 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, w ustawie z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe i w ustawie z 26 października 2000 r. o giełdach towarowych. Podczas posiedzenia zespołu zadaniowego ds. przestępczości podatkowej 29 października 2018 r. przedstawiciel MF poinformował zebranych, że wszystkie zadania w ramach priorytetu 25 zostały zrealizowane. Straż Graniczna nie posiadała informacji, czy została sporządzona jedna analiza współpracy między organami ścigania a jednostkami kontroli skarbowej.

Planowane zmiany w systemie ewidencji zabezpieczonego mienia dotyczą wyłącznie Prokuratury. Nad przedmiotowym zagadnieniem pracuje Zespół zadaniowy ds. stworzenia jednolitego systemu ewidencji zabezpieczonego mienia i systemu zarządzania zabezpieczonym mieniem (przewodniczy przedstawiciel Prokuratury Krajowej), którego zadaniem jest stworzenie funkcjonalnego systemu związanego z zabezpieczeniem i ewidencją zabezpieczonego mienia opartego o bazy danych gromadzonych w systemie informatycznym Prokuratury „LIBRA”. W konsultacjach, w ramach zespołu, uczestniczyło dwóch funkcjonariuszy ZOŚ KGSG. W Straży Granicznej nie planowano zmian w sposobie gromadzenia wyżej wymienionych danych w systemie CBD EWIDA.

(dowód: akta kontroli str. 5-216)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

NIK pozytywnie ocenia udział Straży Granicznej w realizacji Programu przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodarczej na lata 2015-2020 w przedmiocie odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi	NIK zwraca uwagę, że w aktualnym stanie prawnym korzystanie przez Straż Graniczną z uprawnień określonych w art. 10c ustawy o Straży Granicznej nie wymaga nowelizacji przepisów innych ustaw, o czym świadczy fakt, że wszystkie wnioski złożone w kontrolowanym okresie przez SG, w trybie art. 10c ust. 4-5 zostały uwzględnione przez właściwy sąd. Fakt, że na 6 428 postępowań prowadzonych w sprawach gospodarczych i skarbowych Straż Graniczna skierowała w kontrolowanym okresie jedynie 4 zapytania w trybie art. 10c ustawy o Straży Granicznej NIK wskazuje, że SG nie wykorzystywała w pełni uprawnień wynikających z tego trybu, co w znaczący sposób mogłoby usprawnić proces wykrywania i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstw lub innego mienia związanego z przestępstwem.
Wnioski	W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuje o wzmocnienie bieżącego nadzoru nad terminowością i prawidłowością wprowadzania danych do systemu CBD EWIDA.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 27 marca 2019 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Ewa Polkowska

.....
podpis